

Скріпкіна Оксана,

здобувачка I освітнього рівня (бакалаврат) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: Процай Людмила,

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ Е-ПОРТФОЛІО ВЧИТЕЛЯ

Сучасна освітня система ґрунтується на принципі прозорості педагогічної діяльності закладів освіти, що передбачає активне оприлюднення результатів професійної діяльності педагогів та підвищення їх кваліфікації у формі портфоліо – систематизованого узагальненого звіту про результати діяльності та професійні досягнення. Цифрова трансформація, інтегрованість та відкритість освітнього простору, у свою чергу, вимагають від педагога інноваційної презентації результатів своєї педагогічної діяльності та використання сучасних технологій професійної саморегуляції. Одним із найпоширеніших видів узагальнення та представлення професійних здобутків педагога є створення електронного портфоліо, відмінними характеристиками якого є загальнодоступність та відкритість в обміні педагогічним досвідом. Це пояснюється тим, що, на відміну від звичайного паперового портфоліо, електронне (далі – е-портфоліо) є інноваційним засобом накопичення та масового представлення результатів і здобутків освітньої діяльності.

Тему створення професійного портфоліо педагога розкрито у працях В. Кириченко, І. Кузьменчук, Л. Нечипорук, Л. Фамілярська тощо. Особливості створення е-портфоліо вчителя вивчали Т. Бельчева, О. Бойко, Т. Вакалюк, Л. Варченко-Троценко, Н. Житеньова, С. Іванова, А. Кільченко, А. Коробченко, Н. Морзе, Х. Подковко та інші. Л. Гризун розглядала е-портфоліо педагога як засіб підвищення його професійної майстерності, О. Бойко та С. Шевчук – як

універсальний метод самооцінки та самовдосконалення результатів власної діяльності та майстерності. Характеристику сучасних сервісів створення е-портфоліо знаходимо у науковому доробку Л. Варченко-Троценко та Л. Фамілярської.

У науково-педагогічній літературі поняття «е-портфоліо» дефінують як: інформаційну систему, в якій розміщено всі відомості про надбання вчителя, у тому числі про наукову роботу, про нагородження тощо; [2, с. 53] «візитівку» педагога, що включає в себе дані про різні аспекти його діяльності, наукову роботу, професійний розвиток, навчальну діяльність та персональні дані; [3, с. 9] веб-орієнтовану систему управління інформацією, яка використовує електронні носії та сервіси й містить добір матеріалів, зібраних, підтримуваних та керованих людиною, об'єкти з якої демонструють власні надбання людини протягом життя іншим людям. [4, с. 165]

На основі аналізу різних визначень зазначеного поняття можемо говорити, що *«е-портфоліо»* – це узагальнений структурований звіт про результати педагогічної діяльності та здобуті професійні компетентності, представлений на онлайн (приміром на веб-сайті закладу освіти) або офлайн (електронні носії) ресурсі. **Мету створення е-портфоліо** вчителя вбачаємо у самоаналізі та узагальненні результатів своєї діяльності, відображенні динаміки професійного зростання, презентації досвіду педагогічної діяльності та професійних здобутків для забезпечення принципу відкритості освіти.

На думку Л. Гризун [4], розроблення е-портфоліо спрямоване на демонстрацію уміння вчителя вирішувати завдання своєї професійної діяльності, відображення результатів педагогічного досвіду, самореалізації та самовираження вчителя, рефлексії своєї педагогічної діяльності, формування успішності та індивідуального професійного росту. Науковиця стверджує, що загальноприйнятої структури е-портфоліо не існує, тому під час його створення пропонує використовувати такі **компоненти**: загальні відомості про вчителя

(анкетні дані); результати педагогічної діяльності, що відобразатимуть динаміку професійного розвитку за певний період; опис результатів науково-методичної діяльності (центральний компонент портфоліо, що безпосередньо пов'язаний з навчально-виховним процесом); результати позаурочної діяльності (творчі роботи, дослідницькі проекти з учнями тощо); опис навчально-матеріальної бази; результати здійснення класного керівництва; відгуки учнів, колег, батьків про педагогічну діяльність.

Створення е-портфоліо потребує застосування сучасних технологій, електронних ресурсів та їх інструментів. Серед найпоширеніших інтернет-сервісів варто виокремити можливості Google сайтів (Google Sites), що відзначаються доступністю користування та зрозумілим інтерфейсом. За допомогою сервісів Google педагог може створювати анкети, резюме, рекомендації, збирати відгуки для власного е-портфоліо, зберігати фото- та відеоматеріали результатів професійної діяльності тощо. Варто зауважити, що у методичних рекомендаціях щодо створення, змісту та завантаження електронного портфоліо для вчителів, які проходять сертифікацію, Міністерство освіти і науки України пропонує завантажувати портфоліо саме на платформі Google. [5]

Проте незважаючи на популярність сервісів Google, існує багато інших інформаційних технологій створення е-портфоліо. Так, Л. Фамілярська [6] пропонує створювати е-портфоліо з використанням вільно поширюваної системи Mahara, що призначена безпосередньо для створення та управління електронним портфоліо. Відмінною характеристикою онлайн-платформи є вбудовані функції соціальної мережі, що дозволяють вести обговорення, залишати коментарі, створювати блоги тощо.

Для розробки е-портфоліо можливо також скористатися безкоштовним онлайн сервісом uPortfolio, що передбачає презентацію е-портфоліо у вигляді веб-сторінки, розміщеної в мережі інтернет. Сервіс пропонує таку структуру

е-портфоліо: документи (свідоцтва, грамоти, дипломи, посвідчення, сертифікати, що засвідчують науково-педагогічні здобутки вчителя); роботи (зібрання різних матеріалів, проектних і творчих робіт, що відображають основні напрямки і види діяльності вчителя); відгуки (матеріали самооцінки, а також відгуки, реценції, рекомендаційні листи тощо). [1, с. 63]

Крім вищевказаних сервісів, Л. Варченко-Троценко [3] пропонує використовувати також: SlideShare – веб-сервіс, для завантаження та публікації веб-портфоліо в приватному порядку або публічно у форматах PowerPoint, PDF, Keynote або OpenDocument; Calaméo – веб-сервіс, який дозволяє безкоштовно конвертувати документи, презентації у веб-публікації та інтегрувати до них мультимедійні файли; хмарний сервіс Prezi дає можливості для створення портфоліо у вигляді різних мультимедійних документів за допомогою готових шаблонів; LinkedIn – ділова соціальна мережа, що дає можливість зареєстрованим користувачам створювати і підтримувати список ділових контактів, розміщувати своє резюме, висувати або приймати ділові пропозиції.

Отже, можемо зробити висновок, що створення е-портфоліо сучасного педагога є невід'ємною складовою його педагогічної діяльності, самоаналізу та професійного саморозвитку. На відміну від звичайного паперового портфоліо, воно характеризується доступністю, можливостями швидкого оновлення даних, оперативністю обміну досвідом та формуванням рейтингу педагога, повнотою, компактністю та сучасністю професійної самопрезентації, ефективною рефлексією власної діяльності. Е-портфоліо є своєрідною творчою формою самоконтролю та подальшого саморозвитку, а різноманіття сучасних технологій його створення робить цей процес простим та доступним кожному.

Перспективу подальших наукових досліджень вбачаємо у детальному вивченні та систематизації інструкцій створення е-портфоліо педагога на платформах різних інтернет-сервісів.

Список використаних джерел

1. Бельчева Т., Бельчев П., Коробченко А. Електронне портфоліо як інструмент самопрезентації результатів педагогічної діяльності. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 5. С. 59 – 66.
2. Вакалюк Т., Іванова С., Кільченко А. Електронне портфоліо як засіб відображення результатів науково-педагогічної діяльності викладачів ЗВО. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2021. № 1 (48). С. 53 – 58.
3. Варченко-Троценко Л. Характеристика сервісів створення портфоліо викладача. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 3 (7). С. 9 – 19.
4. Гризун Л. Електронне портфоліо сучасного вчителя як засіб підвищення його професійної майстерності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. 2012. Вип. 17. С. 162 – 167.
5. Сертифікація вчителів: визначено як створювати е-портфоліо. *Нова українська школа* : веб-сайт URL: <https://nus.org.ua/> (дата звернення: 31.03.2023).
6. Фамілярська Л. Особливості створення вчителем електронного портфоліо. *Електронний науково-методичний журнал «Житомирищина педагогічна»*. 2019. № 1(13). С.